

DE POSTRIJDER

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever
eigenaar van dit blad, groote Markt,
n° 31.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags
's donderdags & zaterdags.

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr.

Een blad afzonderlijk, 15 centimen.
Aankondigingen, 15 centimen per
drukregel.

TONGEREN, DEN 14 AUGUSTUS.

Er wordt in Gent veel gesproken over nog al hevige woordenwisselingen welke hebben plaats gehad in de *Association libérale* over de kwestie der bestraffingen welke men besloten had tegen eene zekere klas van kiezers, die verdacht werden van op 9 juni voor de klerikale lijst gestemd te hebben.

Verbod aan al de echte liberalen voortaan nog hunne kalandisatie te verleen aan bakkers, beenhouwers, kleermakers, enz., welke men verdenkt de konservatieven genegen of met hen in aanraking te zijn.

Het schijnt dat een lid der *Association libérale* M. L. V. d. B., wiens koophandel hem in betrekking stelt met vele klein-handelaars, zich in de vergadering hevig verzet heeft tegen dit stelsel van onverdraagzaamheid.

Ongetwijfeld heeft hij in zijn eigen gedacht dat indien door de liberale bestraffingen, den verkoop der kleine magazijnen vermindert, ook de handel in het groot daardoor zal te lijden hebben. Misschien heeft hij ook wel gevreesd, dat de klein-handelaars die hunne liberale kalanten zouden verliezen, zich ook onderling zouden kunnen verstaan om hunne liberale leveranciers te laten varen.

Wat er van zij, M. V. d. B., voorgesteld hebbende voortaan van die bestraffingen af te zien, verwekte dit voorstel eene hevige woeling. De vergadering was in twee kampen verdeeld.

— Wij moeten de macht van 't liberalism bevestigen zegden sommigen.

— Indien de klerikalen ons ernstig met dezelfde maat willen meten, dan liggen wij plat geslagen, antwoordden de andere!

— Gij zijt dus bevreesd! zegde een doktrinaire, lid van het komiteet.

— Begin dan, antwoordde hem M. V. d. B., met u zelve. Er zijn leden van het komiteet die hunne dochters bij de nonnekens en hunne zonen bij de Josephieten zenden! (Beweging.)

Op die hoogte gebracht, onttaarde de be-raadslaging in persoonlijke twisten en weldra in een wezenlijk geharrewar. Men verzekert dat, midden in dit rumoer, het voorstel van M. V. d. B. gestemd is. Dit is mogelijk; maar het is zeker dat eene talrijke fraktie der liberale associatie weigert zich hier bij aan te sluiten.

Men kent de geschiedenis van M. Fontainas, schepen van Brussel. Na eene der onderwijzers der school Gatti, die onder zijn toezicht stond, verleid te hebben, vermoordde hij in tweegevecht den broeder der

onderwijzers, M. Lehembre en voor deze dubbele misdaad werd hij tot twee jaren gevang veroordeeld.

Men leest daarover in eene briefwisseling uit Brussel aan de *Gazette de Liège*:

« Na het goeddenken van M. Fontainas te hebben geraadpleegd, verzoekt men hem, op 20 dezer maand te willen beginnen met de rechterlijke uitboeting, waartoe ons hof van beroep hem heeft veroordeeld. De galante duëllist had deze beleefde verwittiging niet ontvangen, toen reeds zijne vrienden in de drukpers, in de administratie en in de vrijmetselaarslogiën aankondigden, dat er weldra een besluit van genadeverleening ten zijnen gunste zou genomen worden. Ik heb reden te gelooven dat zij niet slecht ingelicht waren, ten minste dat hunne wenschen binnen een kort tijdsverloop zullen verhoord worden. Dit zult gij, even als ik, betreuren.

» Vooraleer, onder dat opzicht, het gedrag van het tegenwoordig ministerie te beknibbelen, mogen wij niet uit het oog verliezen dat het omringd is van liberale agenten, dat op acht ambtenaren, vooral in de groote steden, er zeven tot de linkerzij behooren, en dat zijne inzichten door deze laatste dikwijls miskend en gedwarsboomd worden. Men moet bekennen dat het nog al moeilijk is voor een minister akten te teekenen, die heel en gansch strijdig zijn met de konklusieën zijner bureelen. Om slechts te gewagen van MM. De Lantsheere, Delcour en Beer-naert, aan wie de konservatieven bijzonderlijk ten laste leggen dat zij zich al te gunstig voor hunne tegenstrevers toonen, kan ik u de verzekering geven, dat het grootste deel der officieele besluiten genomen worden in een strijdigen zin met de gedane voorstellen.

« Misschien is dit niet genoeg, daarover laat ik u oordeelen, maar ik bestaig de feiten om dezelve te doen gelden als eene zeer verzachtende omstandigheid voor de verrechtvaardiging of de uitlegging van menigvuldige akten van het gouvernement. »

Het luiksche blad spreekt waarheid; maar die noodlottige invloed kan niet gebroken worden door altijd en altijd aan het zevende ministerie toe te geven.

De bureelen moeten zich bukken voor de uitdrukking van de meerderheid des lands, en in die recht-erkenning zou het kiezers-korps het ministerie zonder twijfel steunen.

Indien het kabinet in twee of drie gevallen, deed zien dat het meester was en meester bleef, zouden de bureelen welhaast de vlag strijken, en het zevende ministerie zou de overtuiging hebben dat zijn rijk voor het grootste gedeelte gebroken was.

Wat betreft de genade, verleend aan M.

Fontainas — deze zal, indien zij waar is, zeer slecht bij het publiek ontvangen worden.

Wij lezen in den *Journal de Bruxelles*:

Men kondigt de aanstaande inrichting aan, van een centralen katholieken kring te Brussel. Dit is eene instelling waaraan de hoofdstad gebrek had; wij juichen toe aan het initiatief, te dien opzichte genomen, en wenschen aan de opvatters van hetzelfde, dat hunne pogingen met den besten uitslag mogen bekroond worden.

Tot op den 17 juni laatstleden, bedroeg het getal der priesters, die slachtoffers waren van de pruisische kerkelijke wetten, 1017. Sedert dien tijd is dit cijfer natuurlijk veel grooter geworden. Opmerkelijk is het intuschen, dat onder al die priesters geen enkele gevonden is, die zich schuldig heeft gemaakt aan eenig plichtverzuim, dus aan ontrouw jegens de katholieke Kerk. Voegt men daarbij, dat zelfs geen enkel wereldlijk persoon in geheel Duitschland, zich door de godsdienst-wetten heeft laten verleiden om met de Kerk te braken en allen zich liever de grootste opofferingen getroosten, dan blijkt hieruit, dat de katholieken in Duitschland ons een schoon voorbeeld tot navolging geven en dat die wetten niet in het minste den godsdienst benadeeld hebben.

Dewijl op uitdrukkelijk verzoek van Mgr Conrad Martin, bisschop van Paderborn, het vonnis bekrachtigd is, waardoor het aan derde personen ontzegd wordt, eene boete te voldoen, is Z. E. woensdag morgen, ten acht ure, aangehouden, om de straf van 18 maanden gevangenis uit te doen, waarvoor hij veroordeeld is. De achtbare prelaat is in de gevangenis te Paderborn opgesloten, als schuldig aan overtreding tegen deze nieuwe godsdienst-wetten in Duitschland. Zijne aanhouding en opsluiting gingen door geene manifestaties vergezeld.

Zij blaffen tegen de CONCORDIA

Lezers, wilt gij eens weten in welke woorden het liberaal stadhuisgezette zich verleden zaterdag uitdrukte aangaande de *Concordia*?

Luistert, want dat is de moeite waard.

« Geheel het arm volk van Tongeren is vergaderd » in de weide; de landloopers, pannelappers, in » een woord geheel het krapoelje met vrouwen en » kinderen zitten in de eeg, greeit afwachtinge » dat de uur geslagen zij van voor niets kunnen » zich dronken te zuipen op de gezondheid der » katholieke heeren der stad. »

Kiezers van Tongeren, vergeet niet dat het gezette spreekt in naam van de liberale associatie en in den naam der liberale meerderheid van den gemeente-raad.

iedereen achteruit.

Het was als vreesde men, door de erkenning zijner waarde, zich zelve en anderen, te vernederen...

Ook lieten de geringste daglooners niet na hem bij tijd en gelegenheid te doen gevoelen, dat hij geenzins het recht had als hun gelijke met hen te verkeereren of op dezelfde deelneming aanspraak te maken, dat hij niets dan een arme dompelaar een vreemde indringeling was, die alleen aan het openbare medelijden, aan de openbare liefdadigheid zijne opname en zijn verblijf in hun midden te danken had, en dat derhalve tusschen hem en de overige dorpsbewoners de afstand te groot was, dan dat hij ooit verhoppen mocht dien te overschrijden.

Die zonderlinge denkwijze bij lieden, die zeker niets meerder waren dan hij, was voor Bruno niet nieuw.

Hij had den tijd gehad er zich aan te gewennen, want zij dagteekende van zijne vroegste jeugd. Zoo verre zijn geheugen reikte, was hij door arm en rijk, jong en oud, als een verstooteling bejegend geworden, en dat ook op het platte land het ongeluk voor het onvergeeflijkste gebrek geldt, had eene veeljarige ondervinding hem maar al te wel bewezen.

Slechts met twee wezens was hij, sedert zijne uitbesteding te Austruweel, in aanraking gekomen voor wie zijne verlatenheid geene oortzaak tot minachting scheen te zijn, die, juist om die verlatenheid zich genoopt voelden hem te beminnen.

Het eene van die twee wezens, vrouw Claessens zaliger, was hem door den dood ontrukkt, doch het andere leefde, verbleef nog immer te Austruweel en dacht er niet aan het dorpen te verlaten.

Dit andere nu was het, dat ook hem te Austruweel hield, dat hem de mogelijkheid eener verhuizing naar elders niet dan met schroom liet te gevoelen.

Als het op eene kiezing afaat dan spreken die liberale heeren heel anders; dan loopen zij u na om eene stem te krijgen, dan geven zij u de hand en noemen u hun beste vriend.

Maar als zij u niet van doen hebben dan zijt gij voor hun niets anders dan een hoop pannelappers, landloopers en krapoelje.

De burgers van Tongeren zullen het onthouden.

Iets wat aardig is, dat is dat hoe meer men de *Concordia* aanrandt, hoe meer nieuwe leden er zich doen inschrijven. Beelden die onnoozele liberalen zich misschien in dat de burgers van Tongeren verschrikt zijn voor hunne aanrandingen? Zij die deel maken van de *Concordia* weten heel goed dat de leden van deze talrijke sociëteit eerlijke lieden zijn, en wordt al wat eerlijk en deftig is door het stadhuisblad niet aangevaan? Onze geachte senator de heer baron de Woelmont, onze verdienstelijke representanten MM. Juliot en graaf de Borchgrave, onze waardige geestelijken en zelfs godvruchtige vrouwen die al biddende in bedevaart gaan, dat alles wordt wekelijks door den modder getrokken. Waarom zouden dan de leden van de *Concordia* gespaard worden?

Dat toont alweer eens dat de tongersche liberalen de onverdraagzaamste menschen van de wereld zijn. Zij kunnen niet lijden dat brave en stille burgers zich vergaderen en een eerlijk plezier nemen. Als men zich niet in hunnen liberalen Casino wil gaan vermaken, dan mag men zich nergens vermaken. Hunne liberale Casino alleen moet muziek maken; buiten den Casino mag geen muziek gemaakt worden. Heeft men nog ooit zulke dwingelandij gezien? En wie zich aan dien dwang niet wil onderwerpen, die zou moeten gelasterd en bespot worden door den eenen of anderen dommen broodschrijver die beschaamd is om voor zijn werk uit te komen! En die onnoozele liberalen beelden zich in dat hun ijdel gepreutel eenen enkelen burger der stad zal terug houden van de *Concordia*!

Van heden af is de *Concordia* de bloeiendste en de talrijkste sociëteit der stad. De aanrandingen der liberale gazetten bewijzen slechts eene zaak, dat is dat de *Concordia* bij de burgers van Tongeren eene wonderlijken bijval genoten heeft, want anders zou het niet noodig zijn alle liberale krachten tegen haar in te spannen.

Darmede, heeren liberalen, wenschen de landloopers, pannelappers en ander krapoelje u de goede nacht. Tot wederziens.

Door koninklijk besluit van den 12 augustus wordt de concessie der ijzeren wegen van Tongeren naar Thienen en van Thienen naar den ijzeren weg van Antwerpen naar Gladbach, vergund aan M. Pousset, commissaris der buurtwegen in het arrondissement Tongeren.

Gisteren vrijdag heeft de plechtige uitdeeling der prijzen plaats gehad aan de leerlingen van het collegie en der middelbare school onzer stad. De prijsuitdeelingen voor de andere onzescholen zullen op de volgende dagen plaats hebben in de zaal van den Casino.

Zaterdag 22 augustus, om 5 uren voor de betalende meisjesschool.

Dinsdag 23, op hetzelfde uur voor de kosteloze meisjes school.

VIII.

Loken.

Dit andere wezen, dat, immer goed en vriendelijk voor hem, zich, gelijk de overledene boerin, zijner aangetrokken, en niet, gelijk de overige dorpsbewoners, hem met bliken van minachting en met kwellingen overluden had, dit wezen in zijne oogen, evenzer een engel als vrouw Claessens zaliger, was Loken, de dochter van Mietriene.

Als kinderen hadden zij en Bruno, in huis en op de straat, in veld en weide, op den oever der Schelde en op den boord der Donckse en Oudlandsche beken, gelijk de twee waterkens heeten, die Austruweel doorsnijden, te zamen gespeeld.

Zijne eerste pleegouders, de daglooners, waren Mietriene's naaste bureu en behoorden tot de weinigen, die zich gewaardigden met haar op eene voet van gelijkheid te verkeereren.

Al vroeg hadden dus de kinderen makkaar leeren kennen.

Weldra waren zij onafscheidbare speelgenooten geworden, want van toen af ontwikkelde zich in hunne ziel eene wederzijdsche geegenheid, ernstiger en duurramer dan men ze gewoonlijk in teedere wigtjes aantreft.

Het laat zich gemakkelij verklaren.

Loken, het dochterken van eenen vader, die arm en beroofd gestorven was, na nog eenigen tijd door zijn vermogen en zijne proefnemingen voor velen een voorwerp van afgunst ergeris te zijn geweest, bevond zich tegenover de andere kinderen der parochie in eegen toestand niet veel van Bruno's verschillende.

Even als hij, was zij in zekeren zin ouderloos en verlaten, even als hij, werd zij diensvolgens verstoot en versmaad.

Zij had hare moeder behouden, doch wat hielp het!

De plannen van Peerjan

DOOR

SLECKX.

(7^e VERVOLG.)

Het was hem niet onbewust, hoe men eene dergelijke verandering van dienst, hoe men ze als eene soort van blaam, ja als eene oneer voor Peerjan zoude beschouwd hebben.

En daar hij overtuigd was, dat vrouw Claessens in den hemel even gevoelig als de haren zoude geweest zijn aan de schande, welke zijn vertrek naar eene andere Austruweelsche hoeve hun zoude berokkend hebben, bleef hij, volhardde hij in zijn eens opgevatte voornemen bij geenen anderen Austruweelschen boer of pachter te dienen, hoezeer ook het gedrag van haren weduwer te zijnen opzichte te wenschen liete, hoe voordeelig ook de aanbiedingen waren, hem van verschillende zijden gedaan.

Eloch, zal men zeggen, hij konde zijnen toestand verbeteren, zonder de betrekkingen zijner weldoenster eenige vernederingen te berokkenen.

Hij moest immers niet te Austruweel blijven? Wat belette hem naar een ander dorp te verhuizen? Het is waar, dat hadde hij gekonnen, want hiertoe hadde hem evenmin, de gelegenheid niet ontbroken.

Meer dan een bewoner van Oorderen, Hoevenen of Schooten, voor wien zijne behendigheid geen geheim was, daar hij hem in stal en schuur, op neerhof en akker doende had gezien, had aan het verlangen niet kunnen wederstaan den slinken arbeider voor zijne winning aan te werven en reeds herhaalde malen hem voorstellen gedaan, die verleidend mochten genoemd worden.

Eenigen waren zoo verre gegaan hem de plaats

van eersten hoeveknecht, met meer dan gewoon huur op hunne wijd en zijd befaamde boerderij aan te bieden.

Bruno eventwel had naar geen dier voorstellen willen luisteren en telkens verklaard, dat hij, met zijnen tegenwoordigen post tevreden, dien met geenen anderen wenschte te veruilen.

Vruchteloos poogde men hem van gedachte te doen veranderen.

Hij bleef bij zijn besluit, wat hen, die wisten dat zijn post, beduidde, — en wie wist het niet? — op het denkbeeld bracht, dat het hem, hoe bekwaam anders ook, in 't hoofd schorten moest, daar hij anders onmogelijk aan eenen meester hadde kunnen houden, die zijne diensten zoo luttel op prijs stelde en de voordeelen, welke hij uit dezelve trok, zoo slecht beloonde.

Hadden zij kunnen raden hoe de vork in den steel zat, wat eigentlijk hem bewoog om hunne voorstellen van de hand te wijzen, zij zouden waarschijnlijk zich wel gewacht hebben zijn verstand te betwijfelen, maar dat konden zij niet.

Ter nauwernood wist Bruo zelf, waarom het denkbeeld alleen van naar elders te gaan wonen hem met schroom vervulde, en, zoo hij 't al wist, dan was het zeker, dat hij zich beijverde om het zorgvuldig te verbergen, uit vrees van meer dan ooit een voorwerp van minachting en spot te worden.

Men oordeele, of hij ongelijk had zulke vrees te koesteren.

Zoomin door de overige Austruweelenaars als door Peerjan en de zijnen, werd hij behandeld, gelijk hij 't verdiende.

In den grond door allen geacht en bemind, was hij er niet beter om aan.

Men was fier op hem en zijne bekwaamheid, men had hem lief om zijne braafheid en vriendelijkheid, doch, als het er op aankwam hem van die gunstige stemming bliken te geven, trok